

kort efter gældssanerings sagen, uden at dette indebærer en ændring af kendelsen om gældssanering. Udviklingen på pensionsområdet taler med stadig større vægt for, at realisation af pensionsopsparinger ikke skal være en tvungen forudsætning for gældssanering, idet et sådant krav i realiteten vil efterlade en lille persongruppe, der på et tidspunkt i deres liv har været udsat for et økonomisk sammenbrud, uden nogen reel privat pensionsopsparing. Dette vil tillige kunne flytte en forsørgerbyrde fra privat til offentligt regi.

Konkursrådet finder, at en lovregel om behandlingen af pensionsordninger bør udformes med udgangspunkt i, hvad der i dag er gældende ret. Dette indebærer, at indbetalinger foretaget på privattegnede ordninger efter tidspunktet for skyldnerens økonomiske sammenbrud i almindelighed bør inddrages i gældssanerings sagen, og at indbetalinger foretaget på en pensionsordning som led i skyldnerens ansættelsesforhold alene inddrages i gældssanerings sagen, hvis indholdet af den pågældende opsparingsordning var usædvanlig for ansættelsesforholdet.

Konkursrådet har i den forbindelse overvejet, om der er grunde til at fravige det overordnede princip, som bl.a. kom til udtryk i Højesterets kendelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1998, side 1545, hvorefter alle skyldnerens forventede indtægter efter pensioneringen skal indgå i en vurdering af, om en pensionsordning under hensyn til skyldnerens økonomiske forhold må anses for usædvanlig.

På den ene side taler hensynet til den almindelige accept af gældssaneringsinstituttet for, at skifteretten ved behandlingen af en gældssanerings sag fortsat søger at opnå en rimelig balance mellem hensynet til kreditorerne og hensynet til at sikre skyldneren et rimeligt økonomisk livsgrundlag efter pensioneringen. Dette kan f.eks. ske ved, at alle personer, der har gennemgået en gældssanering, søges ligestillet, således at de efterlades et nogenlunde ensartet økonomisk fundament for deres pensionisttilværelse.

På den anden side står hensynet til den skyldner, der – bl.a. ansporet af indretningen af skattereglerne – har foretaget rimelige indbetalinger på en pensionsopsparing på et tidspunkt, hvor der på grundlag af den pågældendes økonomi var grundlag herfor.

Dette taler efter Konkursrådets opfattelse for, at det alene skal være skyldnerens forhold på opsparings-tidspunktet, der er relevant for vurderingen af, om pensionsordningen helt eller delvist skal inddrages i gældssanerings sagen. Har skyldneren påbegyndt sin pensionsopsparing på et tidligt tidspunkt og foretaget indskud på ordningen i en årrække, hvor den pågældendes økonomiske forhold gjorde dette rimeligt, fin-

der Konkursrådet således, at ordningens værdi ikke bør inddrages i gældssanerings sagen, alene fordi den i kraft af indbetalingerne (eller heldig anbringelse af pensionsmidlerne) er blevet større end en normal pensionsopsparing.

En sådan regel kan imidlertid ikke stå alene, idet der vil kunne forekomme tilfælde, hvor skyldneren tidligere har etableret en pensionsordning, der er så ekstraordinært stor, at det vil kunne virke stødende, hvis ordningen kunne holdes uden for gældssaneringen. Konkursrådet foreslå derfor, at der – i overensstemmelse med gældende ret – fortsat gives skifteretten mulighed for at foretage en rimelighedsvurdering af de samlede udbetalinger, der må forventes ved skyldnerens pensionering, og i lyset heraf overveje, om kreditorerne i særlige tilfælde skal kompenseres ved en delvis inddragelse af ordningen i gældssanerings sagen.

4.2.2.3. En sådan overordnet regel bør gælde for alle typer pensionsordninger, uanset de konkrete vilkår i den enkelte pensionsordning. Den praktiske gennemførelse af inddragelsen i gældssanerings sagen vil imidlertid afhænge af, hvilke betingelser, herunder særligt om vilkårene for tilbagekøb, de forskellige pensionsordninger er undergivet.

Disse betingelser for tilbagekøb og ophævelse i øvrigt af pensionsordninger nødvendiggør, at en lovregel om inddragelse af pensionsordninger i gældssanering vil skulle omfatte tre forskellige tilfældegrupper: Pensionsordninger med tilbagekøbsværdi, der er undergivet skyldnerens fri disposition, pensionsordninger med tilbagekøbsværdi, der ikke er undergivet skyldnerens fri disposition, og pensionsordninger uden tilbagekøbsværdi.

Pensionsordninger med tilbagekøbsværdi undergivet skyldnerens fri disposition vil f.eks. kunne omfatte privattegnede kapitalpensioner eller ordninger oprettet som led i et nu ophørt ansættelsesforhold.

Skyldneren vil uden skifterettens mellemkomst kunne stille disse ordninger til rådighed for kreditorerne. I det omfang tilbagekøb forudsætter en tilfredsstillende helbredserklæring fra skyldneren, må den pågældende loyalt medvirke til indhentelse af en helbredserklæring, idet skyldneren i modsat fald efter Konkursrådets opfattelse må nægtes gældssanering.

Pensionsordninger med tilbagekøbsværdi, der ikke er undergivet skyldnerens fri disposition, vil typisk være arbejdsmarkedspensioner oprettet i forsikrings-selskaber eller pengeinstitutter. Tilbagekøb af denne type ordninger vil typisk kræve samtykke fra arbejdsgiveren.